

10 MITOV IN 10 RESNIC O CEPLJENJU

1. MIT: Če dobro skrbiš za higieno, ne boš zbolel – zato cepljenje ni potrebno.

DEJSTVO: Bolezni, proti katerim cepimo, se bodo vrstile, če ukinemo programe cepljenja. Dobra higiena, v katero spada pravilno in temeljito umivanje rok s toplo vodo, lahko pomaga preprečevati bolezni, kot sta, denimo, gripa in kolera. Vendar se večina virusov širi ne glede na to, kako čisti smo. Če se ljudje ne bodo cepili, se bodo ponovno pojavile tudi bolezni, ki smo jih že (skoraj) izkoreninili, na primer ošpice.

2. MIT: Večina ljudi, ki dobijo bolezn, ki jih preprečujemo s cepljenjem, je bila v resnici cepljena.

DEJSTVO: Večina ljudi, ki dobijo bolezn, ki jih preprečujemo s cepljenjem, ni bila cepljena. Zaradi kompleksnosti človekovega imunskega sistema sicer nobeno cepivo ne zagotavlja stototne zaščite. Vendar je, na primer, več kot 90 odstotkov ljudi, ki so v letu 2009 zboleli za ošpicami, prejelo manj kot priporočena dva odmerka cepiva proti ošpicam.

3. MIT: Cepiva imajo celo vrsto škodljivih in dolgoročnih neželenih učinkov, ki jih še ne poznamo. Zaradi njih lahko celo umremo.

DEJSTVO: Cepiva kot vsa zdravila lahko povzročijo tudi neželene učinke, vendar noben od njih praviloma ni tako resen kakor bolezen, ki jo preprečujejo. Večinoma gre za rdečico in bolečino na mestu vboda, glavobol ipd. Pogosto so bolezni, proti katerim cepimo, veliko hujše. Posledica otroške paralize je lahko paraliziranost, posledici ošpic encefalitis ali slepota. V nekaterih primerih se te bolezni lahko končajo tudi s smrtjo.

4. MIT: Zaradi kombinacije cepiv proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju in otroški paralizi lahko otrok umre.

DEJSTVO: Dokazov za povezavo med cepivi in nenadno smrtjo dojenčkov ni. Smrt je lahko s cepljenjem povezana časovno, vendar ne vzročna. Zato pa lahko dojenčkovo življenje ogrozijo štiri bolezni, proti katerim cepimo. Če otrok ne cepite, so v veliki nevarnosti, da zbolijo.

5. MIT: Ker je v Evropi večina bolezni, ki jih preprečujemo s cepljenjem, izkoreninjena, potreb po cepljenju ni.

DEJSTVO: V Evropi še vedno obstajajo bolezni, ki jih preprečujemo s cepljenjem. Ker je v številnih evropskih državah cepljenih manj kot 95 % prebivalcev, se lahko bolezni spet pojavijo. Od leta 2005 so, denimo, primere ošpic poročali iz Avstrije, Belgiji, Danske, Francije, Nemčije, Italije, Švice in Velike Britanije, pa tudi iz Slovenije.

6. MIT: Otroške bolezni, ki jih preprečujemo s cepljenjem, so samo nesrečno naključje.

DEJSTVO: Otroške bolezni so resne in lahko povzročijo celo vrsto zapletov tako pri otrocih kot odraslih. Boleznim, kot so ošpice, mumps in rdečke, rečemo otroške le zato, ker večinoma prizadenejo otroke. Vendar niso nedolžne, med zapleti so lahko tudi zelo resni, celo smrt.

7. MIT: Cepljenje otroka z več kot enim cepivom naenkrat poveča tveganje za škodljive neželene učinke, ki lahko preobremenijo otrokov imunski sistem.

DEJSTVO: Otrokov imunski sistem se vsak dan sooča z na stotine tujkov in zlahka prenese več cepiv naenkrat. Protitelesa, ki so v cepivu, so proteini, ki zaradi svojih lastnosti prepoznajo škodljive klice. V primerjavi s snovmi, ki jim je otrok izpostavljen vsak dan ali pri prehladu, so naravnost neznatni.

8. MIT: Gripa je samo nadloga.

DEJSTVO: Gripa je resna bolezen, ki vsako leto po svetu ubije več sto tisoč ljudi. Še posebej ogroža majhne otroke, starejše ljudi šibkejšega zdravja in vse s pljučnimi ali srčno-žilnimi boleznimi. Nezaščiteni ljudje lahko virus tudi prenesejo na koga, ki spada v skupino z večjim tveganjem za težji potek bolezni – in lahko pri njem povzroči celo smrt.

9. MIT: Cepivo proti gripi ni učinkovito.

DEJSTVO: Sezonsko cepivo zaščiti proti trem najpogostejšim sevom. Res pa je tudi, da v sezoni ponavadi krožijo različni virusi gripe. Vsako zimo veliko ljudi zbolijo z znaki, ki so podobni znakom gripe, zato pogosto zmotno mislimo, da gre za gripo, čeprav gre lahko za drugo virusno okužbo. Cepivo proti gripi večini cepljenih oseb nudi zaščito.

10. MIT: Bolje je dobiti zaščito s preboleno boleznijo kakor s cepljenjem.

DEJSTVO: Cepiva imunskemu sistemu zagotovijo dovolj informacij, da se lahko bojuje proti virusu, ko pride v stik z njim. Tako preprečimo resne zaplete bolezni, lahko celo smrt. Zares bolezni nudijo še več informacij kakor cepiva. Vendar imunski sistem potrebuje le omejeno količino informacij, da prepozna mikroorganizme, ki vdirajo v telo, in cepivo pri tem zadošča.

Povzeto po gradivu Svetovne zdravstvene organizacije

